

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-1-56 (Devralma)
Karar Sayısı : 11-26/494-151
Karar Tarihi : 28.04.2011

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç.Dr.
Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: Mustafa Mehmet ÖZKARABÜBER, Metin PEKTAŞ

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

: - International Petroleum Investment Company
Temsilcileri: Av. Gönenç GÜRKAYNAK, Av. K. Korhan
YILDIRIM
Çitlenbik Sok. No:12 Yıldız Mahallesi Beşiktaş/İstanbul

D. TARAFLAR

: - International Petroleum Investment Company
PO Box 7528, Abu Dabi, BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ
- Total S.A. ve Odival S.A.
2 Place de la Coupole La Defense 6 92400
Courbevoile, FRANSA

E. DOSYA KONUSU: International Petroleum Investment Company'nin (IPIC), Compania Espanola de Petroleos, S.A.'ya (CEPSA) ait ve Total S.A.'nın (TOTAL) iştiraki olan Odival S.A. elinde bulunan %48,834 oranındaki hissesini devralarak Compania Espanola de Petroleos, S.A.'daki hissedarlık oranını en az %95,895'e çıkartarak bahse konu şirketin tek başına kontrolünü devralması işlemine izin verilmesi talebi.

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 05.04.2011 tarih ve 2567 sayı ile intikal eden bildirim üzerine 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve 2010/4 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri çerçevesinde düzenlenen 18.04.2011 tarih ve 2011-1-56/Öİ-11-192.M.M.Ö sayılı Ön İnceleme Raporu, 19.04.2011 tarih ve REK.0.05.00.00-120/90 sayılı Başkanlık Önergesi ile 11-26 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da; işlemin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve 2010/4 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında ve izne tabi olduğu, söz konusu birleşme işlemi sonucu 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ile yasaklanan, bir ya da birden fazla teşebbüsün hakim durum yaratmaya veya mevcut hakim durumlarını güçlendirmeye yönelik olarak, ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığından izin verilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

50 H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İşlemin Kapsamı

Bildirim konusu işlem esasen, International Petroleum Investment Company'nin (IPIC), Compania Espanola de Petroleos, S.A.'ya (CEPSA) ait ve Total S.A.'nın (TOTAL) iştiraki olan Odival S.A. elinde bulunan %48,834 oranındaki hissesini devralarak Compania Espanola de Petroleos, S.A.'daki hissedarlık oranını en az %95,895'e çıkartarak bahse konu şirketin tek başına kontrolünü devralması işlemidir.

H.2. Taraflar

H.2.1. Devralan: International Petroleum Investment Company (IPIC)

60 International Petroleum Investment Company (IPIC), hisselerinin tamamı Abu Dabi Hükümeti elinde bulunan ve uluslar arası ölçekte enerji yatırımları, petrol ve petrokimya alanlarında faaliyet gösteren bir teşebbüstür.

IPIC, iştirakleri olan Borelais AG (Avusturya merkezli) ve Ferrostaal Makine Ticaret ve Servis A.Ş. aracılığıyla Türkiye'de faaliyetleri bulunmaktadır. IPIC ayrıca Petrol Ofisi'nin %95,72 hissesine sahip OMV'de %20 azınlık hissesine sahiptir. Bunların dışında yine dolaylı ortaklıklarla çeşitli şirketlerde azınlık hissedarlıkları bulunmaktadır.

H.2.2. Devreden: TOTAL S.A. (TOTAL)

70 Petrol ve doğalgaz üretimi, arıtma ve petrol ürünlerinin, petrokimyasalların ve özellikli kimyasalların üretimi ve pazarlaması alanında; doğrudan veya iştirakleri aracılığıyla faaliyet gösteren Total S.A. (TOTAL), Fransa kanunlarına göre kurulmuş halka açık bir limited şirkettir. Dosya konusu işlemde hedef şirket olan CEPSA, TOTAL'in tamamına sahip olduğu bir iştiraki olan Odival S.A. (Odival) tarafından kontrol edilmektedir.

H.2.3. Devredilen: Compania Espanola de Petroleos, S.A. (CEPSA)

80 Compania Espanola de Petroleos, S.A. (CEPSA), İspanya kanunlarına göre kurulmuş halka açık limited bir şirket olup, esas olarak; petrol ve gaz rezervlerinin geliştirilmesi ve petrol ve doğalgaz üretimi, petrol ve kimyasal maddelerin arıtımı ve petrol ürünlerinin pazarlama ve satışı, uçak yakıtı ve gemi yakıtı dağıtımı, petrokimyasallar: çeşitli petrokimyasal ürünlerin üretim ve satışı, doğalgaz ve elektrik üretim, iletim ve satışı alanlarında faaliyet göstermektedir.

İşlem öncesinde CEPSA'nın %47,06 hissesi IPIC'te, %48,80 hissesi TOTAL'da bulunmaktadır. Ancak bu hisse oranlarına rağmen, bildirim formundaki bilgiler çerçevesinde, CEPSA'nın kontrolünün işlem öncesinde tek başına TOTAL'de olduğu anlaşılmıştır.

CEPSA'nın Türkiye'de herhangi bir iştiraki, bağlı işletmesi veya şubesi bulunmamaktadır.

H.3. İlgili Pazar

H.3.1. İlgili Ürün Pazarı

90 İşlem tarafı teşebbüslerin enerji, petrol ve petrokimya alanlarında çok çeşitli faaliyetleri bulunmaktadır. Bu faaliyetlere bağlı olarak çok sayıda ilgili ürün pazarından söz etmek mümkündür. Ancak işlemin örtüşmeye yol açacağı tek sektör petrokimyasallar (örneğin petrol yağı veya ham petrolden elde edilen kimyasallar) sektörüdür. Bu sektörde tarafların faaliyetleri, çeşitli ürünlerin üretiminde kullanılan fenol ürününde örtüşmektedir.

100 Fenol çeşitli kimyasalların üretiminde hammadde olarak kullanılan, beyaz ve kristal sertliğinde bir katı maddedir. Fenol'ün temel kullanım alanları; polikarbonat üretimi için kullanılan bisphenol-A üretimi, inşaat sektöründe ahşap yapıştırıcı, endüstri sektöründe döküm ve kum tanelerinde bağlayıcı olarak da kullanılabilen felonik reçine imalatı, naylon kablo yapımı için kullanılan kaprolaktam üretimidir. Avrupa Komisyonu çeşitli kararlarında fenol pazarının ayrı bir pazar olduğunu kabul etmiştir¹.

IPIC'in petrokimya alanında faaliyet gösteren iştiraki Borealis Finlandiya'nın Porvoo şehrindeki tesisinde, CEPESA ise İspanya'nın Huelva şehrindeki tesisinde fenol üretimi gerçekleştirmektedir. Her iki tarafın da Türkiye'ye fenol satışı bulunmaktadır. Bu çerçevede fenol pazarının devralma konusu işlem bakımından etkilenen pazar olduğu düşünülmektedir.

H.3.2. İlgili Coğrafi Pazar

110 Türkiye'de halihazırda herhangi bir şirketin fenol üretimi bulunmamakta ve Türkiye'deki fenol talebinin tamamı ithal kaynaklardan karşılanmaktadır. Bu nedenle Türkiye'deki fenol müşterileri uluslararası fenol pazarıyla karşı karşıya bulunmaktadır. Türkiye'deki fenol ihtiyacı büyük ölçüde Avrupa'daki üreticilerden karşılanmaktadır. Fenol açısından rekabet değerlendirmesinin küresel ölçekte yapılabileceği düşünülmekle birlikte, 4054 sayılı Kanun'un 2. maddesi uyarınca Kanun'un kapsamı Türkiye ile sınırlı olduğundan, ilgili coğrafi pazarın en dar anlamıyla "Türkiye" olarak tanımlanması gerektiği kanaatine varılmıştır.

H.4. Değerlendirme

H.4.1. İşlemin Niteliği Açısından Yapılan Değerlendirme

120 Dosya konusu işlem CEPESA'nın, dolaylı olarak TOTAL elinde bulunan % 48,83 oranında hissenin IPIC tarafından devralınması ve buna bağlı olarak CEPESA kontrolünün tek başına IPIC' geçmesidir. İşlem öncesinde CEPESA % 47,06 hissesi IPIC'te ve devre konu %48,83 hissesi TOTAL'de bulunmaktadır. Geri kalan düşük miktarda hisse azınlık hissedarlarında bulunmaktadır. İşlem öncesindeki hissedarlık yapısında IPIC'in sahip olduğu yüksek paya rağmen CEPESA'nın kontrolü tek başına TOTAL'de bulunmaktadır. Bu çerçevede işlemin, CEPESA'nın kontrolünde yapısal bir değişikliğe neden olacağı ve 2010/4 sayılı Tebliğ kapsamında bir devralma olduğu anlaşılmıştır.

H.4.2. Eşikler Yönünden Yapılan Değerlendirme

2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinde,

"(1) Bu Tebliğin 5 inci maddesinde belirtilen bir birleşme veya devralma işleminde;

130 a) *İşlem taraflarının Türkiye ciroları toplamının yüz milyon TL'yi ve işlem taraflarından en az ikisinin Türkiye cirolarının ayrı ayrı otuz milyon TL'yi veya*

b) *İşlem taraflarından birinin dünya cirosunun beş yüz milyon TL'yi ve diğer işlem taraflarından en az birinin Türkiye cirosunun beş milyon TL'yi, aşması halinde söz konusu işlemin hukuki geçerlilik kazanabilmesi için Kuruldan izin alınması zorunludur.*

(2) Ortak girişimler hariç olmak üzere, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan eşikler aşılsa dahi, her hangi bir etkilenen pazarın bulunmadığı işlemler için Kuruldan izin alınması gerekmez."

ifadesi yer almaktadır.

¹ M.3024 – Bain Capital / Rhodia; And M.442 – Elf Atochem / Rütgers

140 İşlem taraflarından IPIC'in tüm iştirakleri vasıtasıyla, 2010 yılında Türkiye satışlarından elde ettiği ciro, toplam TL'dir. CEPSA'nın da 2010 yılı Türkiye cirosu yaklaşık TL'dir. Bu ciro rakamları nedeniyle, Tebliğ'in 7(1)(a) maddesi gereğince dosya konusu işlemin Rekabet Kurulu'nun iznine tabi olduğu kanaatine ulaşılmıştır.

H.4.3. Hakim Durum Açısından Yapılan Değerlendirme

Bildirim Formu'nda verilen bilgiler ışığında, halihazırda tamamı ithalat yolu ile karşılanan fenolün Türkiye'deki pazar büyüklüğü yaklaşık 19,5 kiloton ve 44.000.000 TL kadardır. Halihazırda 4 farklı noktadan ithalat yapılmaktadır. Bunlardan, devralan IPIC'nin iştiraklerinden olan Borealis kilotonluk satış ile %....., devralınan CEPSA da kilotonluk satış ile %.... oranında paya sahiptir. Devralma işlemi sonrasında IPIC'nin Türkiye'deki fenol pazarında, ilk etapta %..... oranında paya sahip olacağı görülmüştür.

Bu iki firmanın rakibi olarak Ineos firmasının kilotonluk satış ile %..... ve ABD'den yapılan bir kısım ithalatın da yaklaşık kilotonluk miktar ile %.....'lik bir paya sahip olduğu görülmüştür.

İlgili ürün pazarının tamamen ithalata dayalı olmasının bir gerekliliği olarak sadece Türkiye'deki pazar paylarına dayanarak bir karar verilmemesi gerektiği düşünülmektedir. Türkiye bakımından, ihtiyaç duyulan fenolün temini başta Avrupa ülkeleri olmak üzere dünyanın değişik yerlerindeki üreticilerden temin edilmesi mümkündür. Aşağıdaki Tablo'dan da görüleceği üzere, sadece Avrupa'da bulunan üreticilerin çokluğu ve kapasiteleri, ihtiyaç duyulan fenolün çok üstünde bir miktarı, rekabetçi bir yapı içerisinde pazara arz edilebilmeyi mümkün kılmaktadır.

Tablo: Avrupa Fenol Üreticileri, Kapasite

Üretici Firma	Kapasite (KT/YIL)
Borealis (Devralan IPIC'nin iştiraki)	195
CEPSA (Devralınan)	450
DEVRALMA SONRASI TOPLAM:	645
INEOS	1330
Polimeri Europa	520
Novapex	185
Domo Caproleuna	150
Ufaorgsintez	75
Neftechimia	66
Kazanorgsintez	60
Diğer	254
TOPLAM	3285

Sonuç olarak, Türkiye pazarına arzedilen fenolün, sadece Avrupa'daki kapasitenin %1'i civarında olması, Avrupa'da devralma sonrası IPIC bünyesinde oluşacak kapasiteden daha büyük kapasiteye sahip üreticilerin bulunması, toplamda 14 üreticinin bulunması, bu üreticilerin her birinin Türkiye'nin fenol tüketiminin üstünde üretim kapasitesinin bulunması ve fenolün ticaretinin serbestçe yapılabilmesi göz önünde bulundurulduğunda, devralma işlemi sonrasında IPIC'nin %..... oranına ulaşacağı pazar payı ile herhangi bir hakim durum oluşturmasının söz konusu olmayacağı kanaatine ulaşılmıştır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

- 180 Bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı "Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna, işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

190